

JAKÝ JE VZTAH OBČANŮ ČR K RŮZNÝM NÁRODŮM A ETNIKŮM?

Občané ČR mají velmi příznivý vztah ke Slovákům, dále také k Angličanům, Francouzům, Američanům, Polákům a Němcům. Aktuální výzkum potvrdil poněkud otevřenější vztah české veřejnosti k Vietnamcům a Číňanům. Méně vstřícní jsou lidé k Afgháncům, Arabům a Čečencům. Nejvíce předsudků však mají Češi vůči Romům.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 18.-29. dubna 2012. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal soubor 1084 respondentů.

Vztah české veřejnosti k cizincům zjišťuje STEM ve svých výzkumech dlouhodobě. Toleranci a vstřícnost k jednotlivým národům a etnikům, jejichž příslušníci žijí v České republice, zkoumá prostřednictvím ochoty lidí mít je jako sousedy. Rozdíly jsou dány jednak geografickou a kulturní blízkostí Čechů k různým národům a etnikům, jednak zkušeností (historickou i zcela nedávnou, zprostředkovanou i přímou), kterou s nimi Češi mají.

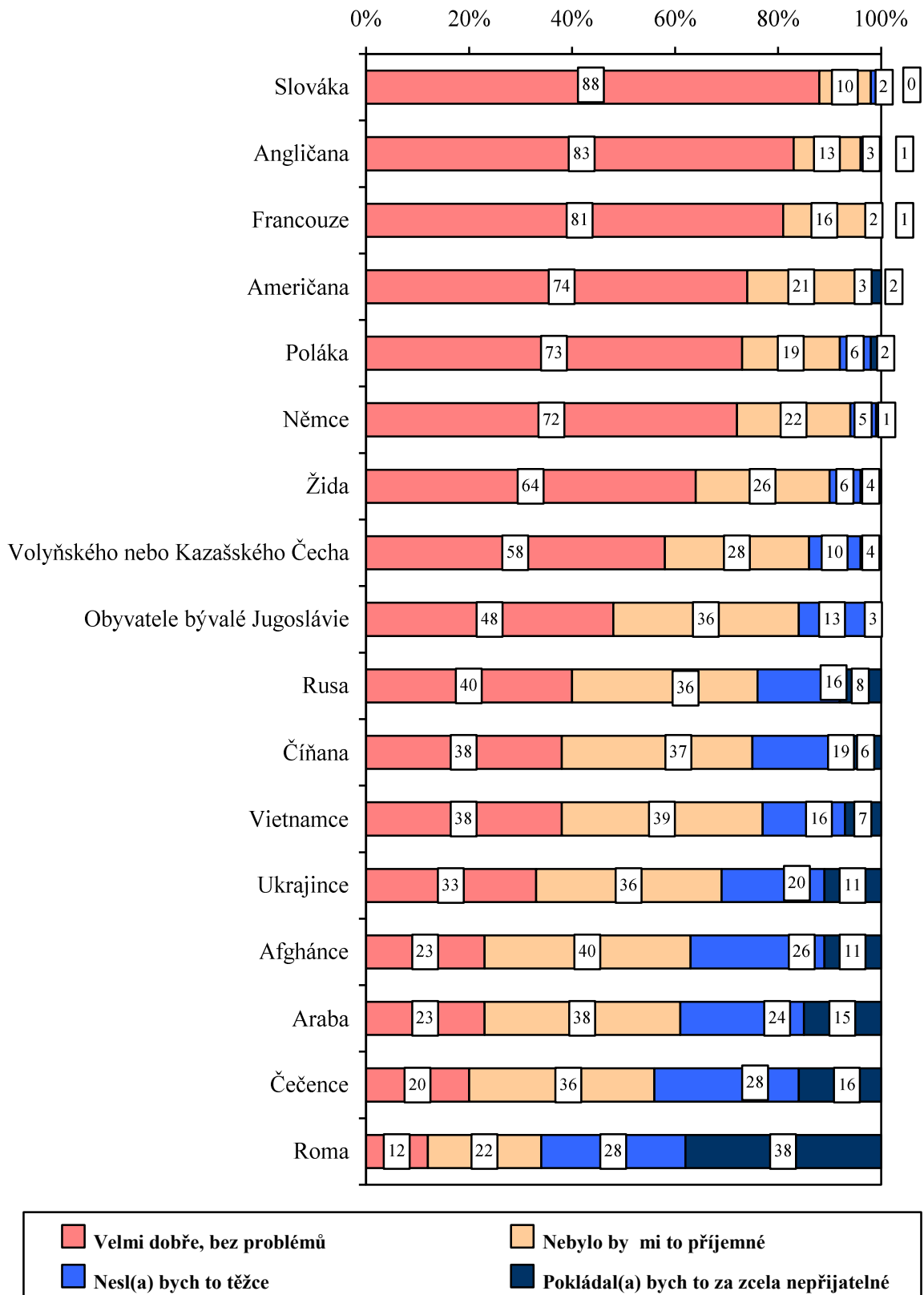
Tradičně nejlépe jsou vnímáni Slováci – bezproblémový postoj k nim vyjádřilo 88 % dotázaných. Zhruba tříčtvrtinová většina veřejnosti by bez problémů přijala sousedství s Angličanem (83 %), Francouzem (81 %), Američanem (74 %), Polákem (73 %) a Němcem (72 %). Přibližně tři pětiny občanů by rovněž neměly problém s tím mít za sousedy Židy (64 %) anebo Volyňské a Kazašské Čechy (58 %). Necelá polovina dotázaných by velmi dobře nesla sousedský vztah s obyvateli bývalé Jugoslávie (48 %).

Zhruba dvě pětiny populace by bez problémů vnímaly sousedství Rusů (40 %), Číňanů (38 %), Vietnamců (38 %) a Ukrajinců (33 %). Ještě méně vstřícně jsou českými občany vnímáni Afghánci (23 % lidí by je bez problémů přijali za sousedy), Arabové (23 %) a Čečenci (20 %).

Podobně jako jsme v úvodu zmínili tradičně velmi dobrý vztah Čechů ke Slovákům, můžeme teď konstatovat dlouhodobě špatný vztah české veřejnosti k Romům. Konkrétně pouze 12 % českých občanů by přijalo bez problémů, kdyby v jejich sousedství žili Romové, a téměř dvě pětiny lidí (38 %) považují takové soužití za zcela nepřijatelné.

„Jak byste nesl(a), kdybyste měl(a) za souseda:“

(podíly odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 4/2012, 1084 respondentů starších 18 let

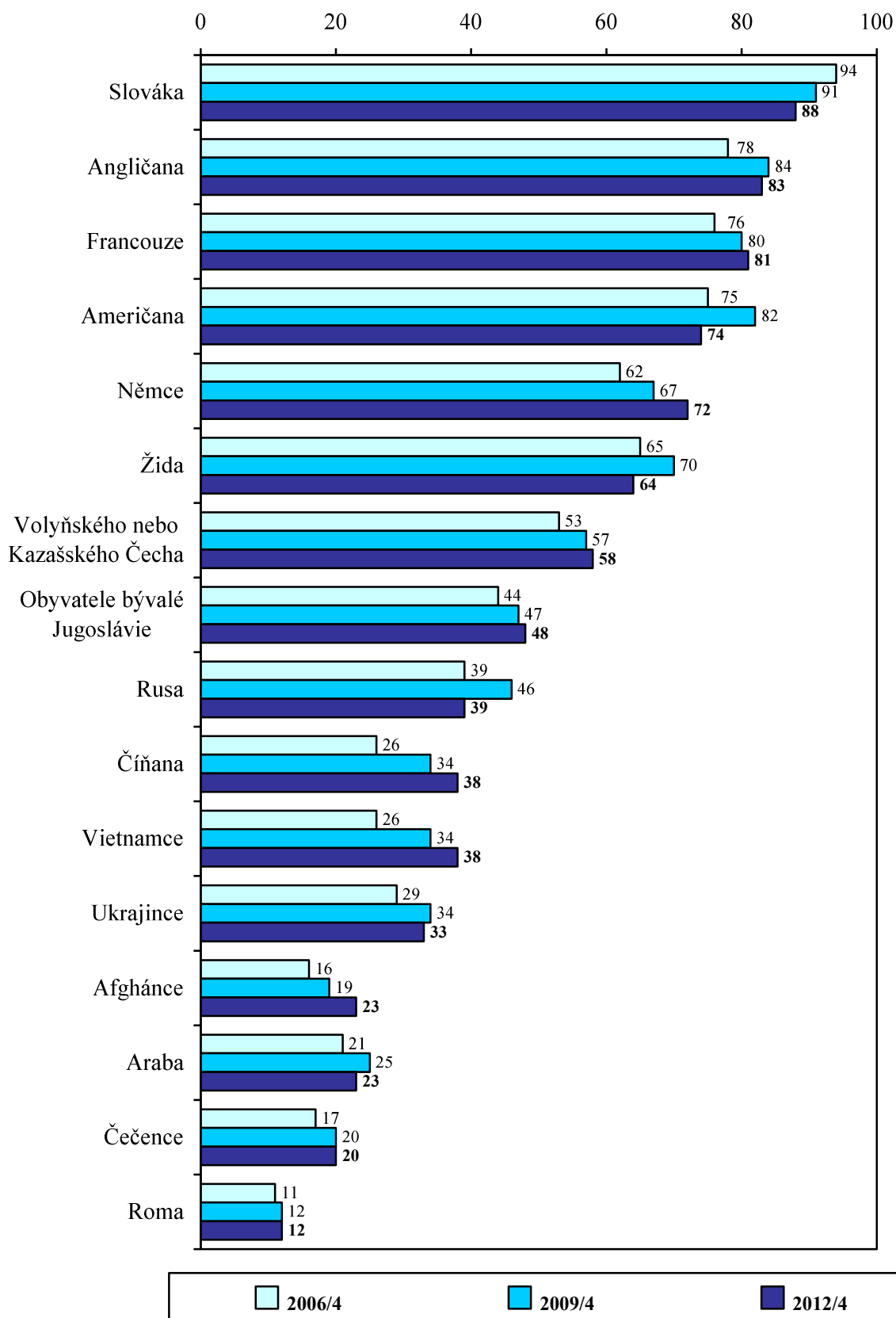
Česká veřejnost je v hodnocení jednotlivých národů a etnik poměrně jednotná, různé skupiny obyvatel se významně neodlišují. U hůř hodnocených národů a etnik má však vliv postoj k cizincům obecně. Ti lidé, kteří se domnívají, že každý člověk, který v naší zemi žije, by měl mít právo získat občanství nebo že by každá etnická skupina měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků, častěji se susedstvím s cizincem nemají problém.

Vztah Čechů ke sledovaným národům a etnikům se od roku 1994, kdy jej STEM začal zjišťovat, zásadně nezměnil (pouze v letech 2005-2008 došlo k všeobecnému mírnému poklesu zastoupení příznivých postojů).

Zaměříme-li se podrobněji na posledních šest let, můžeme pozorovat především postupné zlepšování vztahu k asijským menšinám v ČR – Vietnamcům a Číňanům. Pozvolna se zlepšuje i vztah k Němcům. Dále časová řada ukazuje, že rok 2009 přinesl vyšší sympatie k Američanům (což patrně souviselo s nástupem prezidenta Obamy), ale také k Rusům. V obou případech došlo v následujících letech k jistému opadnutí.

„Jak byste nesl(a), kdybyste měl(a) za souseda:“

(podíly odpovědí „velmi dobře, bez problémů“ v %)

Pramen: STEM, Trendy 4/2006, 4/2009, 4/2012

Pozn.: Vztah k Polákům sleduje STEM až v posledních dvou letech, proto nejsou v grafu uvedeni.